

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 20.—
za pol leta 10.—
za četrt leta 5.—
za 1 mesec 1.70
Posamezna številka 60 vin.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 6

Ptuj, 8. februarja 1920

II. letnik

HVALEŽNOST?

V zadnjih kritičnih dneh, ko so nas nameravale „prijateljice malih narodov“ Francija, Angleška in Italija z ultimatom prisiliti, da si podpišemo smrtno obsodbo, se je barometer naših simpatij do Wilsona in njegove Amerike zopet znatno dvignil, ker je Amerika izjavila, da ne bo trpela krivične nasilnosti, ki jo hočejo izvesti nad nami naši „zavezniki“. Izvedla naj bi se takozvana Wilsonova črta, po kateri bi zgubili Slovenci okoli pol milijona svojega naroda. Razlika med italijanskimi zahtevami in Wilsonovim projektom je ta, da bi polaski zahtevi mi izgubili še do 400.000 ljudi več; v ostalem pa je Wilsonova črta prav tako krivična, kakor italijanske zahteve. Na vsak način se nam obeta, da nam odtrgajo od narodnega telesa najboljši kos, brez katerega ne moremo živeti. Ali zgubimo pri tem par sto km² več ali manj, je to končno vseeno. Zgubiti ne smemo ničesar, pa naj reže po našem telesu Wilson ali Nitti! Da simpatizira Amerika v našem težkem boju z nami, je lepo in vse hvale vredno. Ali mi nimamo od tega ničesar in tudi nismo Wilsonu dolžni nobene hvale. Tudi če se izvede njegov projekt, pademo v gospodarsko odvisnost Italije in Slovenija bo v bodoče neprestano ogroževana od požrešnega imperijalizma lačnega soseda. Prva njih endenca je, da nas gospodarsko zaslužijo, s tem, da nas odzinejo od morja, druga pa, da nam na večne čase stoji s puško v roki pred pragom. Zato zahtevajo naš Triglav, našo Učko goro, naše otoke v Dalmaciji. To je še vse drugačne vrste imperijalizem nego pruski, proti kateremu je šel v boj ves svet.

Na večnem ogroževanju Jugoslavije od strani Italije Wilsonov načrt nič ne spremeni. Njegova črta gre v Slovenijo za dober topovski streljaj za ono, ki jo hoče Nitti. Wilsonova meja je za Lahe strateško prav tako dragocena, kakor ona preko Triglava in Učke gore. V slučaju invazije je Slovenija prvi dan izgubljena, pa naj gre meja par kilometrov bolj ali manj vzhodno.

Nepotrebna je torej naša hvaležnost napram Wilsonu. Dolgo nas je vojska tepla in kruto trpinčila, a mi se v svoji mehki duši nismo naučili nič pozitivnega tekom vojne. Še vedno v svojem klečeplastvu poljubljam roko, da nam da samo dve klofuti, a ne tri. Vzdravimo se vendar in spoznajmo, da leži edini naš spas v nas samih. Nesreča, ki nam grozi iz Pariza, naj nas združi v skupnem delu, da si utrdimo temelje svojega doma in tako dobimo na zunaj respekt. Prišel bo morda čas, ko se bo ohladilo vroče prijateljstvo med Italijo, Francijo in Angleško, in tedaj bo morda ta ali oni naših mogočnih jerobov potreboval Jugoslavijo. Do tedaj se bo pa menda naša država vendarle naučila izreka, da ima vsak svetnik prste k sebi obrnjene, in da bo delala edino le zase. A zato se je treba otresti hlapčevstva in ponižujoče uslužnosti; treba je, da nam okrepiti tilnik v skupnem plodonosnem delu in zdravi samozavesti.

Občinske volitve.

Iz poročila dr. Kukoveca s strankinega zbora na Vranskem 29. jan.

Zakaj je demokratska stranka hotela imeti občinske volitve? Gotovo le zato, da demokratska vlada izvojuje stranki premoč v Sloveniji, dokler je še čas, pravijo naši nasprotniki. Jasno je, da je na tem le toliko resnice, da hočejo demokrati tudi v občinskem gospodarstvu zasledovati cilje jugoslovenske demokracije. Ni dvoma, da hočejo demokrati zato vplivati z vsemi tudi drugim strankam razpoložljivimi in dopustnimi sredstvi na izid teh volitev. Ne razumem, zakaj se nekateri nasprotni listi na tem izpodtikajo in nam očitajo, da za volitve agitiramo širom Slovenije že prej nego je vlada razglasila volilni red. Mi pripravljamo ljudstvo na občinske volitve po takem volilnem redu, ki odgovarja postopanju pri volitvah v sosednjih modernih državah n. pr. na Češkem, ker mislimo, da tudi pri nas ne more obljaviti bistveno kaj drugega.

Nikakor pa ni naš absolutni interes, da se občinske volitve povsod izvršijo izrecno v obliki borbe demokratske stranke proti drugim strankam. Delujemo na to, da dobe nasproti nazadnjaštvu moč v občinah v roke novi močje in če hočete tudi žene, ki odobravajo bistvena načela naše stranke, ki žele napredek naroda kot enote brez ozira na plemena in vere in ki hočejo iti po potih, katere nam predpisuje zdrava demokracija. Vendar nam je pa celo dobro došla, da se uveljavljajo na zakonitih tleh občinskih zastopov tudi mišljenja skupin, ki niso organizirane v demokratski stranki. Zato sodelujemo z vsemi činitelji, ki v naših občinah v podobnem smislu žele poživiti smisel za skupno delo, zlasti gospodarsko, kulturno in socialno delo. Reči pa moram naravnost, da nam je ljubše, ako v kaki občini dobi del moči ali celo večino v svoje roke skupina, ki je nam nasprotna, nego da ostanejo občine zane-marjene in brez voljnega zastopstva v položaju, v katerega jih je vrgla vojna. Zato kar najprej izvolitev občinskih odborov in županov, mož demokratov bodisi iz naše organizacije ali z sorodnih skupin!

Ne razkrajajte družbe!

Isto kulturno naziranje imate kot program JDS. Le ta je že izvršila materijelno vsaj začasna zboljšanja za Vas, katera preidejo brez dvoma v dogledni dobi v definitiven štadij. Uveljaviti se zamorete v tej stranki tako, da se Vaše nadaljne težnje rade volje upoštevajo.

Doseči se da dandanes karkoli le v močni stranki. JDS je edina silna, vsa vereizpovedanja in vse pokrajine obsegajoča stranka.

Je nositeljica ideje edinstvenosti, je državotvorna stranka tiste države, kateri Vi služite. Ne razkrajajte družbe jednakomislečnih, ne razkrajajte naše države!

Mislim, da se razumemo.

Ta apel velja samo prizadetim!

Muzejsko društvo v Ptuj.

To društvo je malo znano in vendar je važno kulturno društvo. Raziskuje zgodovino Ptuja in okolice, vodi izkopavanje starin, zlasti ostankov rimske naselbine Pečovica ter upravlja zbirke izkopin in zgodovinskih predmetov. Glavna zbirka je mestni Ferkov muzej (ključi pri gimnazijskem slugi, vstopnina 1 K.) Posebnost mestnega muzeja so rimske izkopine, med njimi celo svetišče Mitrovo, boga solnca in svetlobe. Drugo takšno svetišče „Mitreum“ je na koncu vasi Gornji Breg nedaleč od mariborske ceste, tretji pa pri Hajdinu. Muzejsko društvo se bavi tudi z varstvom umetnin in je s svojim nasvetom drage volje na razpolago pri postavljanju novih spomenikov in zgradb umetniške vrednosti.

Za izvrševanje svojih nalog rabi društvo denarna sredstva, katera dobiva od članarine, od vstopnine v muzej, od prostovoljnih prispevkov in od podpor. Med vojno je delovanje društva bilo otežkočeno, toda zdaj se je društvo obnovilo in hoče nadaljevati svoje delo. Zato vabi k pristopu vse prijatelje zgodovine in umetnosti ter poziva k sodelovanju narodne izobražence, ki so po prevratu prišli v Ptuj.

Keramična šola v Sloveniji.

„Murska Straža“ od 24. januarja t. l. je sprožila misel ustanovitve keramične šole. Keramična industrija proizvaja razne predmete iz žgane gline in je na Češkem zelo razvita. Razviti pa se je mogla le na podlagi strokovnega šolstva. Na Češkem je več keramičnih šol s češkim in nemškim učnim jezikom. Tudi pri nas moramo ustanavljati strokovne šole, če hočemo izrabljati naravno bogastvo svoje domovine. Zato pozdravljamo misel sproženo v „Murski Straži.“ Opozarjamo pa, da se strokovne šole uspešno razvijajo le tam, kjer so dani pogoji za izvrševanje dotične stroke in kjer se krajevni činitelji z vso vnemo zavamejo za stvar. Strokovne šole na Češkem so nastale največ iz zasebne podjetnosti: tovarnarji, občine in okraji so dali sredstva za prvi začetek, dežela in država je priskočila s podporo in pozneje prevzela celo šolo v svojo oskrbo. Podjetnikom ne sme biti žal denarja, katerega žrtvujejo za strokovno šolstvo, ker bo strokovna naobrazba dvignila njihova podjetja na višino konkurenčne zmoglosti.

Gospodarstvo.

Poljedelcem kralj. SHS.

Kljub vsem vremenskim nezgodam in kljub vsem drugim nepovoljnim prilikam sme se reči, da je prva žetev v naši osvobodjeni državi zadovoljiva. In ako trud ni rodil povsod zaželjenega uspeha vendar, smo z ozirom